

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

29 novembre 2023

**PROJET DE LOI (I)**  
introduisant le Livre I<sup>er</sup> du Code pénal

**Amendements**  
\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
*Voir:*

Doc 55 **3374/ (2022/2023)**:

001: Projet de loi.

002: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 november 2023

**WETSONTWERP (I)**  
tot invoering van Boek I van het Strafwetboek

**Amendementen**  
\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
*Zie:*

Doc 55 **3374/ (2022/2023)**:

001: Wetsontwerp.

002: Amendementen.

N° 11 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 2

**Dans l'article 17, 3°, proposé, remplacer les mots "sciemment et volontairement" par le mot "délibérément".**

JUSTIFICATION

Il s'agit d'une correction technique. L'objectif est d'assurer la cohérence du projet en employant la même terminologie que celle utilisée dans la définition de l'élément moral.

Nr. 11 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 2

**In het voorgestelde artikel 17, 3°, de woorden "wetens en willens" vervangen door het woord "opzettelijk".**

VERANTWOORDING

Dit is een technische rechtzetting. Het doel is om de coherentie van het ontwerp te waarborgen door dezelfde terminologie te gebruiken als die van de definitie van het moreel bestanddeel.

Katja Gabriëls (Open Vld)  
Khalil Aouasti (PS)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 12 de M. **Aouasti et consorts**

## Art. 2

**À l'article 29 proposé, remplacer les alinéas 2 et 3 par ce qui suit:**

*“Une infraction est réputée avoir été commise avec un mobile discriminatoire lorsque l'un des mobiles de l'auteur consiste en la haine, le mépris ou l'hostilité à l'égard d'une personne en raison de sa prétendue race, de sa couleur de peau, de son ascendance, de son origine nationale ou ethnique, de sa nationalité, de son sexe, de sa grossesse, de son accouchement, de son allaitement, de sa procréation médicalement assistée, de sa maternité, de ses responsabilités familiales, de sa transition médicale ou sociale, de son identité de genre, de son expression de genre, de ses caractéristiques sexuelles, de son orientation sexuelle, de son état civil, de sa naissance, de son âge, de sa fortune, de sa conviction religieuse ou philosophique, de son état de santé, d'un handicap, de sa langue, de sa conviction politique, de sa conviction syndicale, d'une caractéristique physique ou génétique ou de son origine et de sa condition sociale, que ce critère soit présent de manière effective ou seulement supposée par l'auteur.*

*Il en va de même lorsque l'un des mobiles de l'auteur consiste en un lien ou un lien supposé entre la victime et une personne à l'égard de laquelle il nourrit de la haine, du mépris ou de l'hostilité pour un ou plusieurs des critères réels ou supposés énoncés à l'alinéa 2.”*

## JUSTIFICATION

À la demande du Conseil d'État dans son avis 72. 477/3 du 9 juin 2023 portant sur le livre 2 du projet de Code pénal, la terminologie utilisée est adaptée, dans les infractions relatives à la répression de la discrimination, aux versions les plus récentes de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination et de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes telle que modifiée récemment par la loi du 15 novembre 2022 portant modification de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes, et de la loi du 16 décembre 2002

Nr. 12 van de heer **Aouasti c.s.**

## Art. 2

**In het voorgestelde artikel 29 het tweede en derde lid vervangen als volgt:**

*“Een misdrijf wordt geacht te zijn gepleegd vanuit een discriminerende drijfveer wanneer een van de drijfveren van de dader bestaat uit de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, nationaliteit, geslacht, zwangerschap, bevalling, het geven van borstvoeding, medisch begeleide voortplanting, moederschap, gezinsverantwoordelijkheden, medische of sociale transitie, genderidentiteit, genderexpressie, seksekenmerken, seksuele oriëntatie, burgerlijke staat, geboorte, leeftijd, vermogen, geloof of levensbeschouwing, gezondheidstoestand, handicap, taal, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst en positie, ongeacht of dit criterium daadwerkelijk aanwezig is of slechts vermeend is door de dader.*

*Hetzelfde geldt wanneer een van de drijfveren van de dader erin bestaat dat het slachtoffer een band of vermeende band heeft met een persoon ten aanzien van wie hij haat, misprijzen of vijandigheid koestert wegens een of meer van de in het tweede lid aangehaalde werkelijke of vermeende criteria.”*

## VERANTWOORDING

Op vraag van de Raad van State in advies nr. 72.477/3 van 9 juni 2023 met betrekking tot boek 2 van het ontwerp van Strafwetboek wordt de gebruikte terminologie, bij de misdrijven inzake de bestraffing van de discriminatie, aangepast aan de meest recente versies van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen, zoals recent gewijzigd door de bij wet van 15 november 2022 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en van de wet van 16 december 2002 houdende oprichting van het Instituut voor de gelijkheid van

portant création de l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes et la loi de 28 juin 2023 portant modification de la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination et de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes.

Les mêmes modifications doivent être apportées à l'article 29 du projet de Code pénal définissant le mobile discriminatoire. C'est l'objet du présent amendement.

Les changements sont les suivants: les critères de "maternité" et de "transition médicale ou sociale" remplacent les critères de "parentalité" et de "prétendu changement de sexe". Le critère de "responsabilités familiales" est inséré. Dans la version française de l'amendement, le mot "fortune" remplace le mot "patrimoine". Dans la version néerlandaise du texte, la notion de "*seksuele oriëntatie*" remplace celle de "*seksuele geaardheid*". De manière générale, le terme "caractéristique" est remplacé par le terme "critère".

Le critère de "responsabilités familiales" a été inséré dans la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes par la loi du 15 novembre 2022 portant modification de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes, et de la loi du 16 décembre 2002 portant création de l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes. Cette modification fait suite à la transposition de la directive 2019/1158/UE du Parlement européen et du Conseil du 20 juin 2019 concernant l'équilibre entre vie professionnelle et vie privée des parents et des aidants et abrogeant la directive 2010/18/UE du Conseil.

Cette notion inclut la parentalité.

Quant à la "maternité", cette notion reste un terme distinct, au même titre que les "responsabilités familiales", car elle a déjà fait l'objet d'une interprétation juridique distincte dans la jurisprudence. Les travaux parlementaires de la loi précitée du 15 novembre 2022 indique ce qui suit à ce sujet:

"Enfin, il convient de noter que les critères de "maternité", de "grossesse", d'"accouchement" et d'"allaitement" sont explicitement exclus de la notion générale de "responsabilités familiales" car, dans leur signification juridique dans la Loi Genre, ces critères sont inextricablement liés à une condition biologique. Ceci contrairement aux congés pris pour s'occuper d'enfants ou prêter une quelconque assistance,

vrouwen en mannen en de wet van 28 juni 2023 houdende wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen.

Dezelfde wijzigingen moeten worden aangebracht in artikel 29 van het ontwerp van Strafwetboek waarin de discriminerende drijfveer wordt gedefinieerd. Dit is het doel van dit amendement.

De wijzigingen zijn als volgt: de criteria "moederschap" en "medische of sociale transitie" vervangen de criteria "ouderschap" en "zogenaamde geslachtsverandering". Het criterium "gezinsverantwoordelijkheden" wordt ingevoegd. In de Franse versie vervangt het woord "*fortune*" het woord "*patrimoine*". In de Nederlandse versie van de tekst vervangt het begrip "*seksuele oriëntatie*" het begrip "*seksuele geaardheid*". In het algemeen wordt de term "kenmerk" vervangen door de term "criterium".

Het criterium "gezinsverantwoordelijkheden" werd ingevoegd in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen door de wet van 15 november 2022 tot wijziging van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en van de wet van 16 december 2002 houdende oprichting van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. Deze wijziging volgt op de omzetting van Richtlijn 2019/1158/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad.

Dit begrip omvat ook ouderschap.

Wat "moederschap" betreft, dit blijft een aparte term, naast "gezinsverantwoordelijkheden", omdat het al een aparte juridische invulling gekregen heeft in de rechtspraak. De parlementaire werkzaamheden rond voornoemde wet van 15 november 2022 zegt hierover het volgende:

"Tot slot wordt opgemerkt dat er uitdrukkelijk voor wordt gekozen om de criteria "moederschap", "zwangerschap", "bevalling" en "het geven van borstvoeding" buiten de algemene term van "gezinsverantwoordelijkheden" te houden omdat deze criteria in hun juridische betekenis in de Genderwet onlosmakelijk met een biologische gesteldheid verbonden zijn. Dit in tegenstelling tot de kinderlast of zorgverloven die

qui relèvent eux de la notion générique de “responsabilités familiales”. Ces critères découlent en outre d’autres réglementations européennes visant à garantir l’application du principe de l’égalité des chances et de l’égalité de traitement des hommes et des femmes en matière d’emploi et de travail.” (DOC 55 2816/001, p. 16).

La notion de “transition médicale ou sociale” remplace le terme dépassé de “changement de sexe”.

Les travaux préparatoires de la loi du 28 juin 2023 portant modification de la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination et de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes stipulent ce qui suit:

“Le terme “changement de sexe”, qui est désuet, s’est inscrit à une époque où les connaissances sur la réalité des personnes transgenres étaient limitées. Il était supposé qu’une personne transgenre voudrait toujours subir une chirurgie d’affirmation de genre afin de parvenir à ce que l’on appelle le “changement de sexe”. Depuis lors, nous savons que la transition est un processus extrêmement personnel qui peut prendre plusieurs formes et que la chirurgie d’affirmation de genre n’en est qu’un des sous-aspects possibles. Le terme “transition médicale ou sociale” englobe cette diversité et indique que l’apparence d’une personne est modifiée pour correspondre à son identité de genre. Ce projet de loi souhaite refléter cette évolution et modifie, par conséquent, la loi genre en ce sens.” (DOC 55 3366/001, p. 7).

Le critère d’“origine sociale” est étendu au critère de “l’origine ou la condition sociale”.

Ce changement se trouve dans la loi précitée du 28 juin 2023 qui répond ainsi à une recommandation formulée par Unia et par la Commission d’évaluation de la législation fédérale relative à la lutte contre les discriminations.

Les travaux préparatoires de cette loi explique ce qui suit:

“Par conséquent, le terme origine sociale est étendu à la condition sociale afin de tenir compte, par exemple, des situations visant les sans-abri, les demandeurs d’emploi, les personnes analphabètes ou illettrées, les personnes vivant dans des conditions socio-économiques difficiles, les

onder de overkoepelende term “gezinsverantwoordelijkheden” vallen. Bovendien spruiten deze criteria voort uit andere Europese regelgeving die het verzekeren van de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep tot doel heeft.” (DOC 55 2816/001, blz. 16).

Het begrip “medische of sociale transitie betreft” vervangt de achterhaalde term “geslachtsverandering”.

De voorbereidende werkzaamheden voor de wet van 28 juni 2023 houdende wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen bepalen het volgende:

“De term “geslachtsverandering”, die achterhaald is, werd ingeschreven in een tijd dat de kennis van de realiteit van trans personen nog beperkt was. Er werd aangenomen dat een trans persoon steeds een geslachtsbevestigende heelkundige ingreep zou willen ondergaan om te komen tot een zogeheten “geslachtsverandering”. Sindsdien weten we dat transitie een uitermate persoonlijk proces is dat meerdere vormen kan aannemen, en dat genderbevestigende heelkunde slechts een van de mogelijke subaspecten is. Het begrip “medische of sociale transitie” omvat die diversiteit en toont aan dat het voorkomen van een persoon veranderd is opdat het zou corresponderen met de genderidentiteit van deze persoon. Dit wetsontwerp wil een weerspiegeling van deze evolutie zijn en wijzigt bijgevolg de genderwet in die zin.” (DOC 55 3366/001, blz. 7).

Het criterium “sociale afkomst” wordt uitgebreid tot het criterium “sociale afkomst of toestand”.

Deze wijziging is opgenomen in de eerder genoemde wet van 28 juni 2023, die een reactie is op een aanbeveling van Unia en de Evaluatiecommissie federale wetgeving ter bestrijding van discriminatie.

De voorbereidende werkzaamheden van deze wet legt het volgende uit:

“Bijgevolg wordt de term “sociale afkomst” uitgebreid met de sociale “toestand” teneinde rekening te houden met bijvoorbeeld de situatie van daklozen, werkzoekenden, analfabeten of ongeletterde personen, personen die in moeilijke sociaal-economische omstandigheden leven, personen die

personnes sortant ou qui sont sorties du système de la prostitution ou encore les personnes qui ont un passé judiciaire.” (DOC 55 3366/001, p. 6).

Le critère “*seksuele geaardheid*” est remplacé par “*seksuele oriëntatie*”.

Les travaux préparatoires de la même loi sont clairs à ce sujet:

“En effet, la science s’accorde actuellement pour dire que l’attirance sexuelle et/ou romantique ressentie par une personne à l’égard d’autres personnes peut varier dans le temps et en intensité. Cette caractéristique identitaire est fluide. Le terme “*geaardheid*” suppose, en revanche, que quelque chose est inné ou fixe. Ce terme n’est donc pas approprié pour décrire cette caractéristique identitaire. Comme le souligne la société civile, il est davantage convenable de parler de “*seksuele oriëntatie*” en néerlandais, afin d’assurer une cohérence avec le terme “*orientation sexuelle*” dans la version française de la loi et le terme “*sexual orientation*” utilisé dans la législation ainsi que dans la politique internationales auxquelles la Belgique souscrit.” (DOC 55 3366/001, p. 7).

Le mot “fortune” est un critère qui se retrouve, dès l’origine, dans la loi précitée du 10 mai 2007.

Khalil Aouasti (PS)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Katja Gabriëls (Open Vld)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

uit de prostitutie treden of getreden zijn, of personen met een gerechtelijk verleden.” (DOC 55 3366/001, blz. 6).

Het criterium “*seksuele geaardheid*” is vervangen door “*seksuele oriëntatie*”.

Het voorbereidende werkzaamheden voor dezelfde wet is duidelijk over dit onderwerp:

“De wetenschap is het er ondertussen over eens dat tot welke personen iemand zich seksueel en/of romantisch aangetrokken voelt, kan variëren doorheen de tijd en in intensiteit. Dit identiteitskenmerk is fluïde. Het woord “*geaardheid*” veronderstelt daarentegen dat iets aangeboren is of vaststaat. Deze term is dus niet geschikt om dit identiteitskenmerk te beschrijven. Zoals het middenveld aanhaalt, is het correcter is om te spreken van seksuele oriëntatie in het Nederlands, om zo de coherentie te verzekeren met de term “*orientation sexuelle*” in de Franstalige versie van de wet en de term “*sexual orientation*” uit internationale wetgeving en beleid die België onderschrijft.” (DOC 55 3366/001, blz. 7).

Het woord “vermogen” is een criterium dat van meet af aan was opgenomen in de eerder genoemde wet van 10 mei 2007.

N° 13 de M. **Aouasti et consorts**

## Art. 2

**Dans l'article 43 proposé, insérer un paragraphe 2/1, rédigé comme suit:**

*“§ 2/1. Si le prévenu ou l'accusé est poursuivi pour une infraction consistant en une atteinte à l'intégrité sexuelle, physique ou psychique d'une personne avec laquelle il partage l'habitation, le ministère public ou le juge saisi de la cause charge le service compétent de l'arrondissement judiciaire du lieu de résidence du prévenu ou de l'accusé de la rédaction d'un rapport d'information. Le ministère public ou le juge n'est pas tenu de demander le rapport d'information visé si celui-ci n'est pas strictement nécessaire.”*

## JUSTIFICATION

Cet amendement rend obligatoire la demande d'un rapport d'information lorsque le ministère public requiert la surveillance électronique ou le juge veut prononcer une peine de surveillance électronique.

Dans son avis, la Communauté flamande avait sollicité d'interdire le prononcé d'une peine de surveillance électronique à une adresse où réside une ou plusieurs victimes, notamment en cas de violence domestique. Une interdiction pure et simple n'est pas souhaitable puisqu'elle ne prend pas en considération l'évolution de la situation personnelle des personnes concernées. Afin d'éviter que le condamné ne mette en danger l'intégrité sexuelle, physique ou psychique de la ou les personne(s) avec lesquelles il vivra, le rapport d'information est rendu obligatoire lorsque les faits concernent des infractions consistant en une atteinte à l'intégrité sexuelle, physique ou psychique d'une personne. S'il n'est pas strictement nécessaire, le rapport d'information n'est pas obligatoire

Nr. 13 van de heer **Aouasti c.s.**

## Art. 2

**In het voorgestelde artikel 43, een paragraaf 2/1 invoegen, luidende:**

*“§ 2/1. Indien de beklaagde of de beschuldigde vervolgd wordt voor een misdrijf dat bestaat uit een aantasting van de seksuele, fysieke of psychische integriteit van een persoon met wie hij de woning deelt, geeft het openbaar ministerie of de rechter bij wie de zaak aanhangig werd gemaakt, aan de bevoegde dienst van het gerechtelijk arrondissement van de verblijfplaats van de beklaagde of de beschuldigde de opdracht om een voorlichtingsrapport op te stellen. Het openbaar ministerie of de rechter is niet verplicht het bedoelde voorlichtingsrapport vragen indien dit niet strikt noodzakelijk is.”*

## VERANTWOORDING

Deze wijziging maakt het verplicht om een voorlichtingsrapport te vragen wanneer het openbaar ministerie elektronisch toezicht vordert of de rechter een straf onder elektronisch toezicht wenst op te leggen.

De Vlaamse Gemeenschap had in haar advies gevraagd om het opleggen van het elektronisch toezicht te verbieden op een adres waar één of meerdere slachtoffers verblijven, vooral in geval van huiselijk geweld. Een algeheel verbod is niet wenselijk, omdat het geen rekening houdt met de evolutie van de persoonlijke situatie van de betrokken personen. Om te voorkomen dat de veroordeelde voor de seksuele, fysieke of psychische integriteit van de perso(o)n(en) met wie hij of zij gaat samenwonen een gevaar vormt, wordt het voorlichtingsrapport verplicht gesteld als de feiten betrekking hebben op misdrijven die bestaan uit een aantasting van de seksuele, fysieke of psychische integriteit van een persoon. Indien dit niet strikt noodzakelijk is, is het voorlichtingsrapport niet

(par exemple, lorsque l’auteur et la victime n’habitent pas ensemble).

Khalil Aouasti (PS)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Katja Gabriëls (Open Vld)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

verplicht (bijvoorbeeld wanneer de dader en het slachtoffer niet samenwonen).



N° 14 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 2

**Dans l'article 46 proposé, remplacer le paragraphe 1<sup>er</sup>, alinéa 3, par ce qui suit:**

*“Cette peine doit également être prononcée lorsque le juge condamne le prévenu ou l'accusé à une peine de niveau 4 ou d'un niveau supérieur et que la condamnation est fondée, en cas de concours ou non avec d'autres infractions, sur une des infractions suivantes:*

*1° la torture ayant entraîné la mort visée à l'article 118;*

*2° le viol d'un mineur d'âge visé aux articles 143, 144 et 145;*

*3° les actes sexuels non consensuels ayant entraîné la mort visés à l'article 139;*

*4° l'enlèvement ayant entraîné la mort visé à l'article 225;*

*5° une infraction terroriste au sens de l'article 374, si celle-ci a occasionné la mort.”*

## JUSTIFICATION

Cet amendement vise à adapter les références aux dispositions du Livre II du Code pénal en projet dans l'article 46 proposé. Il s'agit d'une correction d'ordre matérielle.

Nr. 14 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 2

**In het voorgestelde artikel 46, § 1, het derde lid vervangen als volgt:**

*“Deze straf moet eveneens worden opgelegd indien de rechter de beklaagde of beschuldigde veroordeelt tot een straf van niveau 4 of van een hoger niveau en de veroordeling, al dan niet in samenloop met andere misdrijven, is gebaseerd op een van de volgende misdrijven:*

*1° foltering met de dood tot gevolg, bedoeld in artikel 118;*

*2° verkrachting van een minderjarige in de zin van de artikelen 143, 144 en 145;*

*3° niet-consensuele seksuele handelingen met de dood tot gevolg in de zin van artikel 139;*

*4° ontvoering met de dood tot gevolg, bedoeld in artikel 225;*

*5° een terroristisch misdrijf in de zin van artikel 374, in geval dit de dood heeft veroorzaakt.”*

## VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt beoogd de verwijzingen naar de bepalingen van Boek II van het ontworpen Strafwetboek in het voorgestelde artikel 46 aan te passen. Het betreft een materiële rechtzetting.

Katja Gabriëls (Open Vld)  
Khalil Aouasti (PS)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 15 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 2

**Dans l'article 50 proposé, remplacer l'alinéa 1<sup>er</sup> par ce qui suit:**

*“Le juge peut imposer au condamné, pour une durée d'un an à vingt ans au plus, l'interdiction du droit d'habiter, de résider ou de se tenir dans la zone déterminée par le juge ou d'entrer en contact avec les personnes qu'il désigne individuellement.”*

#### JUSTIFICATION

Ces interdictions ont actuellement un caractère spécifique. Elles se retrouvent uniquement dans des dispositions spéciales. Elles constituent une peine qui est peut être imposée par le juge en cas d'infractions à caractère sexuel (article 417/58). Elles peuvent aussi être ordonnées à titre de condition dans le cadre de la peine de probation.

L'article 50 crée un fondement explicite à l'interdiction de résidence, de lieu ou de contact. Cet article prescrit que cette nouvelle peine s'appliquera dans les cas prévus par la loi. Cette condition revient à limiter l'application de cette peine à des cas particuliers.

Or, il est important de laisser ici au juge un pouvoir d'appréciation aussi large que possible quant à l'imposition ou non de cette sanction. Celui-ci est le mieux placé pour déterminer quand cette peine est opportune.

C'est pourquoi l'amendement propose de supprimer dans l'alinéa 1<sup>er</sup> de l'article, consacré à l'interdiction de résidence, de lieu ou de contact, les mots “dans les cas prévus par la loi”.

Nr. 15 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 2

**In het voorgestelde artikel 50 het eerste lid vervangen als volgt:**

*“De rechter kan de veroordeelde, voor een termijn van een jaar tot ten hoogste twintig jaar, de ontzetting opleggen van het recht te wonen, te verblijven of zich op te houden in het door de rechter bepaalde gebied of contact te hebben met de personen die hij individueel aanwijst.”*

#### VERANTWOORDING

Deze verbodsbepalingen hebben momenteel een specifiek karakter. Ze zijn alleen te vinden in bijzondere bepalingen. Ze vormen een straf die door de rechter kan worden opgelegd bij seksuele misdrijven (artikel 417/58 Strafwetboek). Ze kunnen ook worden bevolen als voorwaarde in het kader van de probatiestraf.

Artikel 50 schept een expliciete grondslag voor het verblijfs-, plaats- of contactverbod. Dit artikel schrijft voor dat deze nieuwe straf van toepassing zal zijn in de gevallen waarin de wet voorziet. Deze voorwaarde komt erop neer dat de toepassing van deze straf tot bijzondere gevallen wordt beperkt.

Het is echter van belang om de rechter een zo ruim mogelijke appreciatiebevoegdheid te geven bij het al dan niet opleggen van deze straf. Hij is het best geplaatst om te bepalen wanneer deze straf passend is.

Daarom wordt in het amendement voorgesteld om in het eerste lid van het artikel, gewijd aan het verblijfs-, plaats- of contactverbod, de woorden “in de bij wet bepaalde gevallen” te schrappen.

Katja Gabriëls (Open Vld)  
Khalil Aouasti (PS)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 16 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 2

**Dans l'article 52, § 2, deuxième alinéa, proposé, remplacer le mot "document" par le mot "élément".**

JUSTIFICATION

Cet amendement vise à modifier le projet à la suite des discussions parlementaires. Cet amendement permet au juge de prendre en considération tout élément soumis par le prévenu ou l'inculpé. Cela permet de prendre en considération l'extrême vulnérabilité de certains justiciables. Comme souligné dans l'avis du Conseil supérieur de la Justice, certains prévenus illettrés ou analphabètes, se défendant seul ou en situation d'exclusion sociale peuvent éprouver d'importantes difficultés à fournir un écrit attestant de leur situation.

Nr. 16 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 2

**In het voorgestelde artikel 52, § 2, tweede lid, het woord "document" vervangen door woord "element".**

VERANTWOORDING

Dit amendement heeft tot doel het ontwerp te wijzigen naar aanleiding van de parlementaire besprekingen. Dankzij dit amendement kan de rechter rekening houden met elk element dat door de verdachte of de beklaagde wordt aangevoerd. Dit maakt het mogelijk om rekening te houden met de extreme kwetsbaarheid van bepaalde procederende partijen. Zoals benadrukt in het advies van de Hoge Raad voor Justitie, kunnen bepaalde ongeletterde of analfabete verdachten, die zichzelf verdedigen of zich in een situatie van sociale uitsluiting bevinden, grote moeilijkheden ondervinden om een geschrift dat hun situatie staakt, voor te leggen.

Katja Gabriëls (Open Vld)  
Khalil Aouasti (PS)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 17 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 2

**Dans l'article 54, § 1<sup>er</sup>, 1°, proposé, remplacer les points a) à j) par ce qui suit:**

*"a) aux articles 151 à 168 et 170 à 174;*

*b) aux articles 259 à 262 et 291 et 292;*

*c) aux articles 345 à 349;*

*d) à l'article 374, pour autant que ces infractions soient punies d'une des peines de niveau 3 à 8 et qu'elles soient de nature à générer des avantages patrimoniaux, aux articles 376 à 378, pour autant que cette infraction soit de nature à générer des avantages patrimoniaux, aux articles 379 à 385, pour autant que ces infractions soient de nature à générer des avantages patrimoniaux, à l'article 386, pour autant que cette infraction soit punie d'une des peines prévues à l'article 386, paragraphe 1<sup>er</sup>, deuxième et troisième tiret, et qu'elle soit de nature à générer des avantages patrimoniaux, et, aux articles 387 à 389, pour autant que ces infractions soient de nature à générer des avantages patrimoniaux;*

*e) aux articles 410 à 412;*

*f) aux articles 430, 437 et 443;*

*g) à l'article 484;*

*h) aux articles 501 et 502, à l'exception des choses couvertes par l'article 53, § 2, 1°;*

*i) aux articles 485, 523, 524, 526, 527 et 530 à 532;*

*j) à l'article 637;".*

Nr. 17 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 2

**In het voorgestelde artikel 54, § 1, 1°, de punten a) tot en met j) vervangen als volgt:**

*"a) in de artikelen 151 tot 168 en 170 tot 174;*

*b) in de artikelen 259 tot 262 en 291 en 292;*

*c) in de artikelen 345 tot 349;*

*d) in artikel 374, voor zover die misdrijven bestraft worden met een van de straffen van niveau 3 tot en met 8, en van dien aard zijn dat zij financieel gewin kunnen opleveren, in de artikelen 376 tot 378, voor zover dit misdrijf van dien aard is dat het financieel gewin kan opleveren, in de artikelen 379 tot 385, voor zover deze misdrijven van dien aard zijn dat zij financieel gewin kunnen opleveren, in artikel 386, voor zover dit misdrijf wordt bestraft met een van de straffen bedoeld in artikel 386, paragraaf 1, tweede en derde streepje, en van dien aard is dat het financieel gewin kan opleveren, en in de artikelen 387 tot 389, voor zover deze misdrijven van dien aard zijn dat zij financieel gewin kunnen opleveren;*

*e) in de artikelen 410 tot 412;*

*f) in de artikelen 430, 437 en 443;*

*g) in artikel 484;*

*h) in de artikelen 501 en 502, met uitzondering van de zaken die gedekt zijn door artikel 53, § 2, 1°;*

*i) in de artikelen 485, 523, 524, 526, 527 en 530 tot 532;*

*j) in artikel 637;".*

## JUSTIFICATION

Il s'agit d'un amendement technique destiné à adapter les références au Livre II de la liste des infractions de la confiscation élargie.

## VERANTWOORDING

Dit is een technische wijziging die bedoeld is om de verwijzingen naar Boek II van de lijst van misdrijven van de verruimde verbeurdverklaring aan te passen.

Katja Gabriëls (Open Vld)  
Khalil Aouasti (PS)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 18 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 2

**Remplacer l'article 68 proposé par ce qui suit:**

*“Art. 68. Tous les individus condamnés pour une même infraction sont tenus solidairement des frais, lorsqu'ils ont été condamnés par le même jugement ou arrêt.*

*Néanmoins, le juge peut exempter tous ou quelques-uns des condamnés de la solidarité en indiquant les motifs de cette dispense et en déterminant la proportion des frais à supporter individuellement par chacun d'eux. Les personnes condamnées par des jugements ou arrêts distincts ne sont tenues solidairement des frais qu'à raison des actes de poursuite qui leur ont été communs.”*

**JUSTIFICATION**

Le chapitre 5 du projet de loi introduisant le livre I<sup>er</sup> du Code pénal rassemble les dispositions civiles et les mesures de sûreté. C'est dans ce chapitre qu'on peut retrouver l'article 68 intitulé “La solidarité” qui reprend le contenu de l'article 50 du Code pénal actuel.

En même temps, la proposition de loi portant le livre 6 “La responsabilité extracontractuelle” du Code civil modifie l'article 50 du Code pénal (DOC 55 3213/001). L'article 6 de la proposition de loi, qui se situe dans le chapitre 3 consacré aux dispositions modificatives, remplace les alinéas 1<sup>er</sup> et 2 de l'article 50 du Code pénal par la disposition suivante: “Tous les individus condamnés pour une même infraction sont tenus solidairement des frais, lorsqu'ils ont été condamnés par le même jugement ou arrêt.”

La proposition de loi consacre le principe de la responsabilité *in solidum*. Les personnes qui sont responsables de faits qui sont la cause d'un même dommage sont responsables *in solidum* de ce dommage. Le développement de la proposition de loi indique en effet que “les personnes responsables d'un même dommage sont toutes responsables *in solidum*. La règle jurisprudentielle selon laquelle les personnes ayant commis une faute commune sont responsables solidairement, est abrogée.” Cette règle concerne tant les faits distincts commis par plusieurs personnes mais vise aussi les personnes

Nr. 18 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 2

**Het voorgestelde artikel 68 vervangen als volgt:**

*“Art. 68. Alle wegens eenzelfde misdrijf veroordeelde personen zijn hoofdelijk gehouden tot de kosten, wanneer zij door eenzelfde vonnis of arrest zijn veroordeeld.*

*Nochtans kan de rechter alle veroordeelden of een van hen vrijstellen van de hoofdelijkheid, mits hij de redenen van die vrijstelling opgeeft en het door ieder persoonlijk te dragen aandeel in de gerechtskosten bepaalt. Personen, door onderscheiden vonnissen of arresten veroordeeld, zijn alleen wegens daden van vervolging die hun gemeen zijn, hoofdelijk gehouden tot de kosten.”*

**VERANTWOORDING**

Hoofdstuk 5 van het wetsontwerp tot invoering van Boek I van het Strafwetboek brengt de burgerrechtelijke bepalingen en veiligheidsmaatregelen samen. In dit hoofdstuk vinden we artikel 68, getiteld “Hoofdelijkheid”, dat de inhoud van artikel 50 van het huidige Strafwetboek overneemt.

Tegelijkertijd wijzigt het wetsvoorstel houdende boek 6 “Buitencontractuele aansprakelijkheid” van het Burgerlijk Wetboek artikel 50 van het Strafwetboek (DOC 55 3213/001). Artikel 6 van het wetsvoorstel, dat is opgenomen in hoofdstuk 3 gewijd aan de wijzigingsbepalingen, vervangt de leden 1 en 2 van artikel 50 van het Strafwetboek door de volgende bepaling: “Alle wegens eenzelfde misdrijf veroordeelde personen zijn hoofdelijk gehouden tot de kosten, wanneer zij door eenzelfde vonnis of arrest zijn veroordeeld.”

Het wetsvoorstel verankert het beginsel van aansprakelijkheid *in solidum*. Personen die verantwoordelijk zijn voor handelingen die de oorzaak zijn van dezelfde schade, zijn voor deze schade *in solidum* aansprakelijk. De argumentatie van het wetsvoorstel geeft inderdaad aan dat “de personen die verantwoordelijk zijn voor dezelfde schade allemaal *in solidum* aansprakelijk zijn. De jurisprudentiële regel volgens welke personen die een gezamenlijke fout hebben begaan hoofdelijk aansprakelijk zijn, wordt ingetrokken.” Deze regel heeft zowel betrekking op afzonderlijke handelingen gepleegd

responsables d'un même fait. Ce principe concerne tant la responsabilité fondée sur une infraction ou sur un autre fait générateur de responsabilité.

Ce principe de base est donc contraire à l'article 50 du Code pénal actuel ainsi qu'à l'article 68 du projet de Code pénal (qui reprend l'article 50) qui vise la responsabilité solidaire des personnes condamnées du chef d'une seule et même infraction. Ici, les personnes qui commettent une faute commune qui donne naissance à un dommage sont tenues de le réparer totalement. La proposition de loi termine en indiquant que "la modification proposée part du principe que les conséquences civiles d'une faute ne diffèrent pas selon que celle-ci constitue ou non une infraction, ni selon que l'action en dommages-intérêts est traitée devant une juridiction civile ou dans le cadre d'une constitution de partie civile devant le juge pénal (même si dans ce dernier cas, elle reste soumise aux règles de la procédure pénale).".

Le présent amendement a donc pour but d'intégrer dans l'article 68 en projet les modifications que la proposition de loi apporte à l'article 50 du Code pénal actuel.

door meerdere personen, maar richt zich ook op personen die verantwoordelijk zijn voor dezelfde daad. Dit beginsel heeft zowel betrekking op de aansprakelijkheid op grond van een strafbaar feit als op een ander feit dat aanleiding geeft tot aansprakelijkheid.

Dit basisbeginsel is dus in strijd met artikel 50 van het huidige Strafwetboek en met artikel 68 van het ontwerp van Strafwetboek (dat artikel 50 herneemt) dat zich richt op de hoofdelijke aansprakelijkheid van personen die veroordeeld zijn voor één en hetzelfde misdrijf. Hier worden mensen die een gemeenschappelijke fout begaan die schade veroorzaakt, verplicht deze volledig te herstellen. Het wetsontwerp eindigt met de vermelding dat "de voorgestelde wijziging gaat ervan uit dat de civielrechtelijke gevolgen van een fout niet verschillen naargelang deze al dan niet een misdrijf uitmaakt en ook niet naargelang de vordering tot schadevergoeding voor een burgerlijk rechtscollege wordt behandeld dan wel in het kader van een burgerlijke partijstelling voor de strafrechter (ook al blijft zij in dit laatste geval onderworpen aan de regels van het strafprocesrecht).".

Dit amendement wil daarom in het voorgestelde artikel 68 de wijzigingen opnemen die het wetsvoorstel aanbrengt in artikel 50 van het huidige Strafwetboek.

Katja Gabriëls (Open Vld)  
 Khalil Aouasti (PS)  
 Philippe Goffin (MR)  
 Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
 Koen Geens (cd&v)  
 Ben Segers (Vooruit)  
 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 19 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 2

**Dans l'article 70, alinéa 1<sup>er</sup>, proposé, remplacer les mots "à la sécurité et à la santé publique ou aux bonnes mœurs" par les mots "à la sécurité publique, à la santé publique ou aux bonnes mœurs".**

JUSTIFICATION

Il s'agit d'une correction matérielle visant à assurer la concordance des versions française et néerlandaise de cet article.

Nr. 19 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 2

**In het voorgestelde artikel 70, eerste lid, in de Franse tekst, de woorden "à la sécurité et à la santé publique ou aux bonnes mœurs" vervangen door de woorden "à la sécurité publique, à la santé publique ou aux bonnes mœurs".**

VERANTWOORDING

Het betreft een materiële rechtzetting die ertoe strekt de concordantie tussen de Franse en Nederlandse versie van dat artikel te waarborgen.

Katja Gabriëls (Open Vld)  
Khalil Aouasti (PS)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)



N° 20 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 10

**Remplacer l'article 216novies proposé par ce qui suit:**

*“Art. 216novies. La cour d’assises connaît des affaires criminelles. Les affaires criminelles sont celles qui concernent:*

*1° les infractions punies d’une peine de niveau 8;*

*2° le meurtre, tel que visé aux articles 96 à 100 du Code pénal;*

*3° la torture entraînant la mort, telle que visée à l’article 118 du Code pénal;*

*4° l’atteinte à l’intégrité sexuelle et le viol ayant entraîné la mort, tels que visés à l’article 139 du Code pénal;*

*5° la prise d’otage entraînant la mort, telle que visée à l’article 228 du Code pénal.”*

**JUSTIFICATION**

Cet amendement vise à adapter les références aux dispositions du Livre II du Code pénal en projet dans l’article 10. Il s’agit d’une correction d’ordre matériel.

Nr. 20 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 10

**Het voorgestelde artikel 216novies vervangen als volgt:**

*“Art. 216novies. Het hof van assisen neemt kennis van de criminele zaken. De criminele zaken zijn de zaken met betrekking tot:*

*1° de misdrijven waarop een straf van niveau 8 is gesteld;*

*2° de doodslag, bedoeld in de artikelen 96 tot 100 van het Strafwetboek;*

*3° de foltering met de dood tot gevolg, bedoeld in artikel 118 van het Strafwetboek;*

*4° de aantasting van seksuele integriteit en verkrachting met de dood tot gevolg, bedoeld in artikel 139 van het Strafwetboek;*

*5° de gijzeling met de dood tot gevolg, bedoeld in artikel 228 van het Strafwetboek.”*

**VERANTWOORDING**

Met dit amendement wordt beoogd de verwijzingen naar de bepalingen van Boek II van het ontworpen Strafwetboek in het artikel 10 aan te passen. Het betreft een materiële rechtzetting.

Katja Gabriëls (Open Vld)  
Khalil Aouasti (PS)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 21 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 2

**Compléter l'article 78 proposé par un paragraphe 8, rédigé comme suit:**

*“§ 8. Sauf si la loi le prévoit autrement, dans les dispositions légales faisant référence pour leur application à un seuil de peine d'une peine d'emprisonnement minimal d'un an, cette référence doit être lue comme visant une peine d'emprisonnement de niveau 2, telle que prévue par l'article 38.”*

#### JUSTIFICATION

Cette disposition avait été insérée dans le titre préliminaire du projet de loi introduisant le Livre II du Code pénal afin que celui-ci puisse être soumis au Conseil d'État. S'agissant d'une règle de conversion, sa place se trouve à l'article 78 du Livre I<sup>er</sup>. Cet amendement vise donc à intégrer cette disposition dans le Livre I<sup>er</sup> du Code pénal.

L'une des innovations les plus marquantes du projet de Livre I<sup>er</sup> du Code pénal est la répartition des peines principales en niveaux. Afin de permettre l'application du Livre I<sup>er</sup> aux lois pénales particulières antérieures à l'entrée en vigueur de ce Livre, il est nécessaire de prévoir un mécanisme de conversion.

La disposition en projet (article 78) ajoute une autre règle de conversion et prévoit que sauf si la loi le prévoit autrement, dans les dispositions légales faisant référence pour leur application à un seuil de peine d'une peine d'emprisonnement minimal d'un an, cette référence doit être lue comme visant une peine d'emprisonnement de niveau 2 au moins, telle que prévue par l'article 38 de la présente loi.

Nr. 21 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 2

**Het voorgestelde artikel 78 aanvullen met een paragraaf 8, luidende:**

*“§ 8. Behoudens indien de wet anders bepaalt, moet in de wettelijke bepalingen die voor hun toepassing verwijzen naar een strafdrempel van een gevangenisstraf van minimum één jaar, deze verwijzing worden gelezen als een verwijzing naar een gevangenisstraf van niveau 2, bepaald door artikel 38.”*

#### VERANTWOORDING

Deze bepaling werd ingevoegd in de voorlopige titel van het wetsontwerp tot invoering van Boek II van het Strafwetboek, zodat het aan de Raad van State kon worden voorgelegd. Aangezien het een conversieregel betreft, wordt de plaats ervan gevonden in artikel 78 van Boek I. Dit amendement beoogt derhalve deze bepaling te integreren in Boek I van het Strafwetboek.

Een van de meest in het oog springende innovaties van het ontworpen Boek 1 Strafwetboek is de indeling van de hoofdstraffen in niveaus. Om de toepassing van Boek 1 op bijzondere strafwetten die dateren van voor de inwerkingtreding van dit boek mogelijk te maken, is het noodzakelijk om in een conversiemechanisme te voorzien.

De ontworpen bepaling (artikel 78) voegt hieraan nog een omzettingsregel toe en bepaalt dat behoudens indien de wet anders bepaalt, in de wettelijke bepalingen die voor hun toepassing verwijzen naar een strafdrempel van een gevangenisstraf van minimum één jaar, deze verwijzing moet worden gelezen als een verwijzing naar een gevangenisstraf van niveau 2, bepaald door artikel 38 van deze wet.

Katja Gabriëls (Open Vld)  
Khalil Aouasti (PS)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

N° 22 de M. **Laaouej et consorts**

Art. 14/1 (*nouveau*)

**Dans le chapitre 3, section 3/1, insérer un article 14/1, rédigé comme suit:**

*“Art. 14/1. L’article 4, § 6, de la loi du 4 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, modifié par les lois du 14 juillet 1994 et du 3 mai 2003, est complété par ce qui suit:*

*“Les immeubles ayant servi ou étant destinés à commettre les infractions décrites aux articles 2, 2°, 2bis, 2quater et 3 peuvent être confisqués, même s’ils ne sont pas la propriété du condamné, sans préjudice des droits que peuvent faire valoir des tiers de bonne foi.””*

#### JUSTIFICATION

Cet amendement vise à prévoir une base légale nécessaire pour la confiscation des biens immobiliers qui sont l’instrument d’un crime lié à la drogue (par exemple, une maison équipée en laboratoire de fabrication d’extasy). Or, cette confiscation est prévue par l’article 4.5. (sanctions contre les personnes physiques) et 7 (sanctions contre les personnes morales) de la décision-cadre 2004/757/JAI de l’UE du 25 octobre 2004 concernant l’établissement des dispositions minimales relatives aux éléments constitutifs des infractions pénales et des sanctions applicables dans le domaine du trafic de drogue.

Ahmed Laaouej (PS)  
Katja Gabriëls (Open Vld)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

Nr. 22 van de heer **Laaouej c.s.**

Art. 14/1 (*nieuw*)

**In hoofdstuk 3, afdeling 3/1, een artikel 14/1 invoegen, luidende:**

*“Art. 14/1. Artikel 4, § 6, van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, gewijzigd bij de wetten van 14 juli 1994 en van 3 mei 2003 wordt aangevuld als volgt:*

*“Onroerende goederen die hebben gediend of die bestemd waren om de in de artikelen 2, 2°, 2bis, 2quater en 3 omschreven misdrijven te plegen mogen worden verbeurdverklaard, ook al zijn ze geen eigendom van de veroordeelde, onverminderd de rechten die derden te goeder trouw hierop kunnen laten gelden.””*

#### VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt beoogd een noodzakelijke juridische basis te voorzien voor de verbeurdverklaring van onroerende goederen die het instrument zijn van een drugs-misdrijf (bijvoorbeeld een huis dat is ingericht als XTC-labo). Deze verbeurdverklaring is nochtans voorzien door artikel 4.5. (sancties) en 7 (sancties tegen rechtspersonen) van het EU-kaderbesluit 2004/757/JBZ van 25 oktober 2004 betreffende de vaststelling van minimumvoorschriften met betrekking tot de bestanddelen van strafbare feiten en met betrekking tot straffen op het gebied van de illegale drugshandel.

N° 23 de M. **Laaouej et consorts**

Art. 14

**Dans le chapitre 3, après l'article 14, insérer une section 3/1, intitulée:**

*“Section 3/1. Modification de la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes”.*

#### JUSTIFICATION

Cet amendement vise à ajouter une nouvelle section dans le chapitre 5 contenant les dispositions modificatives.

Ahmed Laaouej (PS)  
Katja Gabriëls (Open Vld)  
Philippe Goffin (MR)  
Claire Hugon (Ecolo-Groen)  
Koen Geens (cd&v)  
Ben Segers (Vooruit)  
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

Nr. 23 van de heer **Laaouej c.s.**

Art. 14

**In hoofdstuk 3, na artikel 14, een afdeling 3/1 invoegen, luidende:**

*“Afdeling 3/1. Wijziging van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen”.*

#### VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt beoogd een nieuw afdeling toe te voegen aan hoofdstuk 5 houdende de wijzigingsbepalingen.